

Előfizetési díjak:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, községi jegyzőknél és tanítóknál egész évre 6 korona.

Magánhirdetések díja:

Négyszer hasábozott garmond sorért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések díja:

Egyszeri közlésért, tekintet nélkül a szöveg nagyságára, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 6 korona.

Nyiltér soronként 60 fillér.

Többszöri hirdetésnél kedvezményeket nyújtanak.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz czimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

Egy ujságcikk folytatása.

Elnézést kérek e lap tisztelt olvasóitól, hogy az alábbi kérdéssel éppen ezen a helyen és kissé hosszasan foglalkozom. De meggyőződésem, hogy ez nekem csak másodsorban magánügyem, első sorban pedig a közönség elébe tartozó közérdekű kérdést képez.

A „Szilágy-Somlyó“ folyó évi 4-ik számában „A becsapott képviselőjelölt“ cím alatt megjelent közleményben foglaltakat Bartha Kálmán szilágy-somlyói szolgabíró magára nézve sértőknek találván, tölem, mint e lap felelős szerkesztőjétől, lovagias elégtételt kért.

Ennek következtében következő jegyzőkönyv vétetett fel:

Jegyzőkönyv. Felvettett Szilágy-somlyón, 1905. évi január hó 28-án a berei Bartha Kálmán és Bölöni Sándor urak között felmerült lovagias ügyben.

Jelen voltak alulírottak: Bárá Sahlhausen Nándor és dr. V. Szabó Lajos urak, mint berei Bartha Kálmán ur megbízottjai, megbízójuk nevében lovagias elégtételt kérnek Bölöni Sándor úrtól a „Szilágy-somlyó“ hetilap folyó évi 4-ik számában „A becsapott képviselőjelölt“ cím alatt megjelent közleményben megbízójuk berei Bartha Kálmán urra vonatkozólag foglalt sértő állításokért és kifejezésekért.

Dr. Ajtai Endre és Moni Gyula, mint Bölöni Sándor ur megbízottai, megbízójuk nevében a berei Bartha Kálmán ur megbízottai részéről előterjesztett lovagias elégtételadási kérésre a következő nyilatkozatot teszik.

Miután a „Szilágy-somlyó“ hetilap folyó évi 4-ik számában megjelent s előbb idézett közleménynek a berei Bartha Kálmán szolgabíró urra vonatkozó része is napok óta közszájon forog s megbízónk Bölöni Sándor ur, mint lapszerkesztő, a közérdekű dolgok regisztrálása tekintetében fennálló kötelezettségéből kifolyólag írta ki lapjában a közbeszéd tárgyát képező ügyet s azt közleményében részben titok fátyolába burkoltnak állítja; — miután

továbbá ezen ügyben a kir. ügyészség indítványára vizsgálat van folyamatban; ennél fogva a sajtó függetlenségének megóvása érdekében és a folyamatban lévő vizsgálatra tekintettel lovagias elégtételt nem adhat, azért a hírlapi közleményért csak a sajtóbirozság előtt tartja magát felelősségre vonhatónak.

Ha azonban Berei Bartha Kálmán szolgabíró ur képes megcáfolni a közleménynek reá vonatkozó részét, annak lapjában készséggel helyet ad.

Ezzel az ügyet felünk részéről befejezettek nyilvánítjuk.

Berei Bartha Kálmán megbízottjai a tett nyilatkozat azon részére, melyben az foglaltatik, hogy a „közszájon forgó, közérdekű dolgok regisztrálása tekintetében fennálló kötelezettségéből“ iratott-é a közlemény, különösen azon irányban, hogy tehát csupán meggyőződés nélküli közlés-é az, a nélkül, hogy magát azzal cikkíró azonosítani óhajtott volna, vagy meggyőződésből is eredő? — bővebb és világosabb meghatározást óhajtanak, —

ugyszintén a tekintetben is, hogy azon kifejezésben: „a kir. ügyészség indítványára vizsgálat van folyamatban“, minthogy itt nem ügyről, de személyről van szó, — kérnek határozott egyenes nyilatkozatot a tekintetben, hogy megbízójuk személye ellen állítja-é a vizsgálat folyamatban létét?

Továbbá, hogy kik azok, kiktől a megbízójukat érdeklő adatokat vette?

Bölöni Sándor ur megbízottjai kijelentik, hogy ragaszkodnak tett nyilatkozatukhoz és további magyarázatokba bocsátkozni feleslegesnek tartják.

Berei Bartha Kálmán megbízottjai a tett nyilatkozatokat felülkel leendő közlés céljából tudomásul veszik.

Miről ezen jegyzőkönyv az érdeklő felek részére való kézbesítés végett két eredeti példányban felvettett. Dr. Ajtai Endre, Moni Gyula, mint Bölöni Sándor megbízottai. Br. Sahlhausen Nándor, Dr. V. Szabó Lajos, mint berei Bartha Kálmán megbízottai.

Bartha Kálmán szolgabíró a sérelmesnek talált közlemény tartalmának megcáfolására mit sem nyilatkozott, —

hanem a „Szilágy“ f. évi 5-ik számában nyiltér rovatban következőket tette közzé:

„Nyiltér. Tekintetes Bartha Kálmán urnak Szilágy-somlyó. Megbízásod folytán megjelentünk Bölöni Sándor szerkesztő urnál a „Szilágy-Somlyó“ f. évi 4-ik számában „A becsapott képviselőjelölt“ című közlemény reá vonatkozó tartalmáért lovagias elégtételt kértünk, ezt azonban megbízottjai utján megtagadta. Minthogy eként az ügy a lovagias-ság szabályai szerint tovább nem vihető, a megbízást ezzel visszaadjuk. Szilágy-somlyó, 1905. január 29. Dr. V. Szabó Lajos, m. k. Bárá Sahlhausen, m. k. — Erre én a kellő lépéseket Bölöni Sándor ellen megtettem. Szilágy-somlyó, 1905. január 31. Berei Bartha Kálmán, m. k.“

A párbajsegédek által kiadott eme jegyzőkönyv alá tett ama kijelentésre, hogy a „kellő lépéseket Bölöni Sándor ellen megtettem“, azt vártam, hogy Bartha Kálmán szolgabíró, vagy becsületsértési, illetve rágal-mazási bünyügyi feljelentést tett ellenem, vagy sajtópert indított, — vagy legalább is felettes hatóságánál fegyelmi eljárás elrendelését kérte maga ellen, de valamelyik uton tisztázza a dolgot.

Minthogy azonban Bartha Kálmán szolgabíró a kérdés tisztázására a megtettnek állított kellő lépéseket meg nem tette, sőt még az ellen is felebezéssel tiltakozott, hogy a kérdés fegyelmi uton tisztázva legyen; minthogy nyiltéri nyilatkozatának árnyékában meghuzódva — mindenfelé elszórt azon híresztelésével, hogy egy hoz-zám intézett levelével ezen ügynek tovább firtatásától kedvetem és bátorságo-mat elvette, a közönség körében azt a hiedelmet kelthette fel, mintha a lapom-ban megjelent közlemény nem felelne meg a valóságnak s mintha becses neve

és hivatali állása ama közleménnyel alaptalanul lett volna kapcsolatba hozva: ugy ez ügyben elfoglalt álláspontom megvilágítása, mint a közönség érdekében állónak tartom e helyen közölni Szilágyvármegye alispánjának ez ügyre vonatkozólag hozott és már a köz-igazgatási bizottság által is megerősített fegyelmi határozatát, amely így szól:

Szilágyvármegye alispánjától. 5928—1905 kig. szám. Bartha Kálmán szilágy-somlyói já-rási szolgabíró ellen a f. évi január hó 26-án megtartott képviselő választást megelőző és a választással kapcsolatos tényei miatt dr. Szabó Imre budapesti ügyvéd bünyügyi feljelentése, Bölöni Sándor szilágy-somlyói ügyvéd bead-ványa következtében és hivatalból a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendeltetvén, an-nak befejezte után a tisztí főügyész indit-ványa és a vizsgálat adatai alapján alulírott helyen és időben hoztam a következő vég-határozatot:

Bartha Kálmán szilágy-somlyói születési és odaváló lakos, 30 éves ev. ref. vallású, nős, családos, párbajvétségért büntetett járási szolgabíró ellen, a folyó évi január hó 26-án megtartott általános képviselőválasztást megelőzőleg, a szilágy-somlyói országgyűlési képviselő választókerületben Lovag Zolnai Viktor és társai által képviselőjelöltnek fellép-tetett dr. Szabó Imre budapesti ügyvéd fel-lépési kiállításainak előmozdítása tekinté-tében tanúsított magatartása és tényke-dései miatt az 1886. évi XXIII. t.-c. 1. és 2. §-ai alapján a fegyelmi vizsgálatot ezennel elrendelem s annak foganatosításával dr. Fe-lekán Oktáv vármegyei első aljegyzőt bizom meg.

Indokok: Az előző adat vizsgálatai sze-rint Berei Bartha Kálmán szolgabíró saját beismerésével van igazolva, hogy ő a folyó évi január hó 26-án megtartott általános képviselő választást megelőzőleg 9 nappal, vagyis ugyanazon hó 18-án az iratoknál lévő sajátkezűleg reávezetett következő tartalmu névjegyét adta át az azelőtt pár hét óta Szilágy-somlyón tartózkodó Lovag Zolnai Vik-tor vívómesternek: „Édes barátom! Gróf

A „Szilágy-Somlyó“ Tárczája

A ki nem ver bottal...

Irta: B. Józsa Gyula.

A hogy kijöttek az Urnak a házából, hát tódult az ifjuság a Kurát Istók csürje felé.

Elöl tülekedtek a legények. Nem nagyon messze utánok a leányok.

Bába Zsuzsi ott állott a szegeleten. Akarva s nem akarva, a széltől siető leány megtaszította az öregét.

— Az apád lelkét is! — dünnyögte az öreg, — de viszket a talpad!

A lányok izegtek-vizegtek. Nem tudhatni: Bába Zsuzsi kacagtak, vagy a társukat, a kire Bába Zsuzsi reá szólott.

Ez a lány volt a Róka Mari. Olyan „haj lelkem, de fáj!“ leány volt. Hanem az édes apjának erősen rőt volt a haja és nemkülönben vörös az arca; aztán ebből jutott ki minden pereputtyának a „Róka“ név.

A Kurát Istók csürjében gyantázott valami vályogvető. A másik a Klánétát*) szopogatta. A harmadik — egy sánta oláh kölyök — csak állott a bögövel.

Legelőbb a két „Bélyeg“ Feri érkezett oda Zacsó Miklóssal. Ezt már a rend hozta magával, t. i. hogy ez a három érkezett oda legelőbb. Ez a három vezetett minden rossz-

ban és — nem tudom, hogy mit mondjak, mikor azt mondom, hogy a táncban is.

Kótyag Feri, az egyik Bélyeg nem valami jó illatu névvel üdvözölte a füstös fiukat, azután meg azt mondta nekik, hogy:

— Még sem huzzátok, azt a kutyafatokat!

Pénztelass Feri, a másik Bélyeg ismerni látszott az öreg igazságot: „legszebben beszél a tett,“ hát csak odalépett a bögöshöz s egy erőpazarló kélegyintéssel leütötte a fejről a barnába vénült szalmakalapot.

Zacsó Miklós ezen közben visszafordult és — nem tudni, hogy a fiukhoz, vagy a leányokhoz mondotta:

— Há' nem jösztek még se?

Nem tudni, hogy melyiküknek mondta; mert hiszen jöttek a fiuk is, a leányok is. Ugyan szaporán.

Egy-kettőre már szólott a zene:

— Duvó... duvo... duvo...

Másik egy-kettőre körben topogtak a fiuk, leányválogatásra:

— Tipi top, — tipi top, — tipi top...

A harmadik egy-kettőre már folyt a tánc párosával:

Juhaj! tyuhaj!...

...

Az estvéli templomozáskor szomoruan ment a dolog; úgy, a mint a reggelin.

Az ifju lelkész az előfóházban lelkének egész hevével ostromolta az eget, üdítő eső-ceppekért:

— Megismertük, Uram! gyilkos ítéletnek forrását... Gonoszok vagyunk, kegyelemre nem érdemesek... Oh, de Ninivének is adtál napokat a megtérésre... Adj mi nekünk is... Engedelmesek leszünk, jók le-

szünk... Csak vedd el ostorodat... Muljék nyomorral ijjesztett, bűneinket bánó szíveinknek sűrű könyhullása... Légyen helyette üdítő, életadó omlása az égbeli esaternak vizeinek... Ámen...

A templombeli nép igaz töredelemmel, valódi buzgósággal mormolta csöndeseu az imádkozás szavait...

... Ámen...

Azután — mint közönségesen — megcsendült minden ajkon a keresztyéni szorongásnak dala (ha valaha nem frázis, ugy most nem az):

— Szükkölködünk...

Azután ígét vett föl a pap, valamelyik próféciás könyvből, hogy:

— Fordítsátok el az Urnak ítéletét lelki bankódással, szívbéli megjavulással és buzgó fohászokkal!

A gyülekezet székeire ült, hogy hallgassa a szent elmélkedést, a pap pedig neki akart kezdeni a prédikálásához.

És ebben a pillanatban történt valami nem közönséges dolog.

Egy kurjantás, azután még egy... ittas legénynek dőre, vig lármája... kívülről, messziről, a mint gondolni lehetett, a koresma udvaráról.

És lön megbotránkozás...

Az ifju pap bal orcáján kigyult a harag rózsája, szemei megvillámlottak és lön... a künnlevőkről a bennlevőknek egy prédikáció. Minden szava tűz és égető kő...

— Az Ur napjának megszentelése... a mostoha időjárással sujtott nép töredelme... megzavarva! léha vigság dőre szavával!...

Hatalmas, dörgedelmes egy prédikáció volt.

— Az utófoház vége pedig ez volt:

— Igazságos bíró! ki bottal nem versz! ne hallottad legyen a léha zajt, mely szívünk gyászt zavarta meg...

Ámen!...

...

Ez bizony nagy eset volt — a falun. Mint megbolygatott méhkasnak felzudult raja, zsongott, bongott a templomból jövők sokasága.

Voltak, a kik egyenest a koresmánál tartottak. Már, mint az ünneprontók végett.

A gyanu odaesett, hogy a két Bélyeg Ferinek kellett lenni a tetteseknek; meg még a Zacsó Miklósnak.

Hát ugy is volt.

A két Bélyeg Feri ott fetrengett a kocsma padkáján. Szidta őket az egész nép, leginkább a szülőik. Nem értettek ők abból egy szót sem; azt sem tudták, hogy fiuk, vagy leányok. Lökdösve, cibálva, dumérozva, ugy hajkolták haza őket az apjuk, meg az anyjuk.

Idején tették. A nép hovatovább dühödve, talán agyon is verte volna őket.

Hanem még ott volt egy, a Miklós. Kemény gyerek. Még a szidásokra vissza is vagdosott, hogy így a templom... ugy a pap... aztán a vasárnap... mit bánja ő.

De már tovább nem mondhatta, mert Nagyöklü Istók ugy vágta szájba, hogy ellepte a képét a vér s leesett.

Uccu! neki ekkor az egész! Ütötték, verték... Azaz, hogy csak kezdték; mert egy erős hang egyszerre elkiáltotta az ajtóban:

*) Klánéta népies neve a klárinétnek.

Andrássy programmal föllépő képviselő jelöl-
tünket 30 községből álló járásom segit-
ségével támogatni fogom s mint az ed-
digi hangulatból tapasztalom, jó sikerrel.
E felől tehát jelölőnköt megnyugtathatod.
Sz. S. I/18. Igaz barátod /.”

Duha Gerő s. jegyző és Goldberger Al-
bert foglalkozás nélküli pineér eskü alatti
vallomással be van igazolva, miszerint neve-
zettek lovag Zolnai Viktorral együtt a név-
jegyre vezetett kiállítás követő napon haj-
nalba induló vonattal felmentek Budapestre
dr. Szabó Imre ügyvédhez s azzal a képvi-
selő jelöltség elvállalása felett tárgyaltak s
hogy azon alkalommal Zolnai a szolgabíró
fenti névjegyet is átadta nevezett ügyvédnek.
— Ugyancsak nevezettek beismerésével
van igazolva az is, hogy azon alkalommal
Szabó Imrétől 4500 koronát előleges választá-
si költségekre fel is vettek.

Nevezettek Szilágy-somlyóra visszatérve,
az iratoknál levő sürgönyök tanúsítása szerint
egész január hó 22-ig állandóan biztosították
Szabó Imrét, hogy minden rendben van. —
Január 22-én azonban a 6 alatti azon sür-
gönyt küldte Zolnai Szabó Imrének, hogy a
másnapra kitűzött programbeszéd megtartá-
sára ne jöjjön, mert nagy veszély van.

**Szilágy-somlyó város legtekintélyesebb
polgárai egybehangzó vallomással be-
igazolást nyert az is, miszerint teljesen
ki volt zárva, hogy a független érzelmi
szilágy-somlyói választókerületben fellép-
ett Ugron Gáborral szemben, bárki is
a siker legkisebb reményével is megvá-
lasztható legyen.**

Mindezekből kétségtelen, miszerint Zolnai
Viktor, Duha Gerő és Goldberger Albert
csak azért szövetkeztek, hogy valakit be-
ugratva, attól a megválasztása biztosítása
mellett választási költségek címén minél
több pénzt csikarhassanak ki.

Nyilvánvaló, miszerint csak három ily
ismeretlen nagyság biztatására előreláthatólag
aligha fog valaki és pedig sok pénzzel be-
ugrani. Ezért nevezetteknek más nyomósabb
biztosítékra volt szükségük s ezért szerezték
meg Bartha szolgabírónak a névjegyére saját-
kezüleg vezetett biztosítását.

Bartha Kálmán kihallgatásai rendén a
leghatározottabban megtagadta, miszerint nem-
csak a névjegyet a fenti célra adta volna
Zolnainak, hanem azt is, hogy nevezettek
céljáról egyáltalán tudomással is birt volna. A
vizsgálat adatai azonban kétségtelenné teszik,
hogy **szolgabíró tagadásai s felhozott ál-
lításai a valóságnak nem felelnek meg.**
Ugyanis:

Nevezett szolgabíró ezen ügyben három
kiküldött előtt három különböző időben
lett kihallgatva s ezen alkalmakkor a kérdé-
ses névjegyek kiadása indokát mindig kü-
lönbségen adta elő. Első alkalommal azt
adta elő, miszerint távolról sem dr. Szabó
Imre személyét illetőleg, hanem általában
„gróf Andrássy programmal föllépő képviselő
jelöltre vonatkozólag.” Ezen beismerésben
bent foglaltatik, miszerint mégis csak leg-
alább Andrássy-féle programmal föllépő kép-
viselőre vonatkozólag lett kiadva.

A második kihallgatása alkalmával pedig
azt adta elő, miszerint azért irta Zolnainak a
névjegyet, mert az egy cédulán előzőleg kér-
dezte tőle, hogy tudassa vele barátilag poli-

tikai pártállását és hogy milyen programmu
jelöltet pártolna.

Míg ellenben a harmadik kihallgatása
alkalmával már úgy adta elő, miszerint azért
irta a névjegyet, hogy az önként föllépő je-
löltek faggatásaitól szabaduljon.

Már ennek egybevetéséből kétségtelen
nevezett szolgabíró állításainak valótlansá-
ga. De még nyilvánvalóbb annak figye-
lembe vételével, hogy miután a saját beisme-
rése szerint nemcsak a legintimebb barátság-
ban volt Zolnaival, hanem a szomszédságban
lakván, naponként eljártak egymáshoz, —
miért volt szükség Zolnainak cédulában
fölszólítani szolgabíró politikai pártállá-
sának közlésére s különösen pedig miért
volt szükség ezt Zolnaival írásban kö-
zölni. Továbbá, ha a zaklatástól akart me-
nekülni, miért adta a névjegyet éppen Zol-
nainak, miként remélhette, hogy a zaklatá-
soktól az által megmenekül? Mindezekre a
felelet más nem lehet, mint az, miszerint
Zolnainak volt szüksége Bartha Kálmántól,
mint a szilágy-somlyói választókerület szol-
gabírájától egy iratot birni, a melyben az
egy képviselő jelölt megválasztását biz-
tosítja.

A Zolnainak adott névjegy tartalma
azonban még többet is foglal magában, mert
abban nem politikai pártállásról és nem is
általában gróf Andrássy programmal föllépő
jelöltről, hanem jelöltünkről van szó, akit
30 községből álló járása segítségével az ed-
digi hangulatból nyert tapasztalata foly-
tán jó sikerrel támogatni fog s akit e fel-
ől Zolnai megnyugtathat.

Mindezekből s különösen a névjegy tar-
talmából megállapítható, miszerint Bartha
Kálmán szolgabíró nem is jelöltkeresésre, ha-
nem egyenesen egy előtte már ismert
nevű jelölt biztosítására adta Zolnainak a
névjegyet.

Mindezeket még kétségtelenebbé teszi
azon körülmény, miszerint Zolnai és társai
ez utóbbiak előadása szerint a névjegy kel-
tezését követő nap hajnalán egyenesen dr.
Szabó Imréhez utaztak fel felléptetése indo-
kából.

Ugyanezt s illetve, hogy szolgabíró a
Zolnai és társai manipulációjáról tudomá-
ssal birt, igazolja Dandi Jákob szilágy-
somlyói bérkocsitulajdonosnak hit alatt tett
azon vallomása, miszerint a választást meg-
előzőleg egy este 7 órakor Bartha szolgabíró
tanut a kocsi által magához hivatva s mi-
dön ott megjelent, a Zolnai és Goldberger
társaságában találta és hogy ezen alkalom-
mal Bartha szolgabíró felszólította tanut, hogy
azonnal küldjön egy kocsit Somlyóujlakra
Duha Gerő, egyet pedig Ippra Bulyovszky
Sándor után s hogy ezt teljesítette is s mi-
dön a kocsiért kérte, Bartha Zolnaihoz uta-
sította.

De egyáltalán fel sem tételezhető, hogy
szolgabíró a Zolnai és társai manipulációjáról
tudomással nem birt volna, eltekintve a Zol-
naival való benső barátságtól, azon körü-
lményre tekintettel, miszerint Zolnai és tár-
sainak az idő rövidsége folytán lázas siet-
séggel és így folyton kellett egymással érint-
kezni s így lehetetlen, hogy miután Bartha
Kálmán nap-nap után megfordult Zolnainál,
ez fel nem tűnt volna neki; valamint az is,
hogy Zolnai a helyett, miszerint kellő vivő-

helyiségről gondoskodnék, hetekig egy hóna-
pos szobában huzta meg magát.

Végül pedig nem hagyható figyelmen
kívül azon körülmény sem, miszerint Szilágy-
somlyó város legtekintélyesebb polgárainak
eskü alatt tett vallomása szerint a köz-
vélemény az volt, hogy ezen csuf ku-
darccal végződő felléptetésnek Bartha
Kálmán szolgabíró részese volt és hogy
a társaságára tekintettel szolgabíró eljá-
rását a közvélemény már azon időben
igen éles bírálat tárgyává tette.

Ezen határozatot, — mely ellen, annak
kézbesítésétől számított 15 nap alatt, hozzám
beadandó és a vármegye közigazgatási bizott-
sághoz intézendő felebbezésnek van helye, —
Bartha Kálmán szilágy-somlyói szolgabírónak,
Nagy Gyula főszolgabírónak, Bölöni Sándor
szilágy-somlyói ügyvédnek ezennel kiadom s
s egy példányban a vármegye főispánjának
bemutatom.

Zilahon, 1905. évi június hó 26-án.

Török István,
alispán.

*

Bartha Kálmán szolgabíró nyilttéri
nyilatkozata után dr. Szabó Imréhez
fordultam az adatok beszerzése végett,
ki azonban kérésemet mereven vissza-
utasította. Dr. Papp László visóí
ügyvéd, ki az ügy állásáról közelebbi
felvilágosítást adhatott volna, levelemre
nem is válaszolt. A Bartha Kálmán
szolgabíró által írott névjegyet a királyi
ügyészség által indított bünygyi nyo-
mozásnak hivatalos titoktartási leple ré-
szemre hozzáférhetlenné tette. Ilyen kör-
ülmények között be kellett vágnom a
most közzétett fegyelmi határozatot.

Kétségtelen az, hogy a most közölt
alispáni határozat csak a fegyelmi eljá-
rás elrendelése, de még nem egyszers-
mind elmarasztaló fegyelmi ítélet. Nincs
tehát föltétlenül kizárva annak az eshe-
tősége, hogy a fegyelmi eljárás a szolga-
bírónak az ellene hivatalból emelt vád
alól való fölmentésével végződhessenek.

De ilyen tényállás mellett kérdem:
lehet-e, szabad-e és vármegyénk közigaz-
gatási tisztikarának köztisztessége meg-
engedi-e, hogy ezen ügy fegyverrel intéz-
tessék el?

És kérdem, hogy dr. Kaizler
György Szilágyvármegye főispánja meg-
engedhetőnek tartja-e, hogy az ilyen
rendkívül kényes természetű ügyben fe-
gyelmi vizsgálat alá vett szolgabíró —
éppen abban a járásban, a melyben
ellene a fegyelmi vizsgálat folyamatban
van, ahol előre láthatólag hivatali alá-
rendeltjei, községi- és körjegyzők stb.,
stb. is fognak tanuként kihallgattatni, —
a fegyelmi vizsgálat folyama alatt szolga-
bírói hivatalát folytathassa?

Bölöni Sándor

Vármegyei élet.

Szilágyvármegye törvényhatósági bizott-
sága Zilahon, a vármegyei ház disztermében,
1905. évi augusztus hó 24-ik napján d. e. 10
órákor, a folyó évi július hó 11-én tartott
közgyűlés határozata alapján, rendkívüli
közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1) Alispán a 390—1905. számú köz-
gyűlési határozatban nyert utasításhoz képest
előterjesztést tesz a törvényellenes kormány-
rendeletek nem teljesítése miatt vármegyénk
tisztségviselőivel szemben bekövetkező elmoz-
ditások, vagy felfüggesztések esetén illetmé-
nyeik kifizetése végett 10% vármegyei
pótadónak az 1883. évi XIV. törvénycikk 13.
§-a alapján való kivetése iránt.

2) M. kir. miniszterelnök 3001—1905.
szám alatt kelt intő szöveze a törvényhatósá-
gokhoz és a 48-as intéző bizottság javaslata
a nemzeti ellenállás módozatai tárgyában.

3) Zemplén-, Hont-, Somogy-, Bereg- és
Gömör-Kishont vármegyék közönségének át-
irataik a nemzeti ellenállás szervezése s il-
letve a báró Fejérváry Géza elnöklése alatt
alakult magyar királyi kormány iránti bizal-
matlanság tárgyában. (7512., 7806., 8123.,
8504., 8532—1905. számok.)

4) Alispán betérjesztí a községi és kör-
jegyzők, segédjegyzők illetményei szabályozása
folytán 1905. évre szükséges állami hozzájá-
rulás kimutatását.

5) Alispán bemutatja a Zilah városi
óvodának átvétele tárgyában a várossal kö-
tendő szerződés tervezetét. (6184—1905. sz.)

Szinészet.

A mikor Palotay Antal szintársulata
előadásainak sorozatát nálunk megkezdette,
annak dacára, hogy a hirdetett színházi zene-
kar elmaradt, a közönség a társulatot mégis
támogatta. Az első bemutatott előadás a szin-
ház zsufoóság megtelt és eleinte volt még
több telt ház. Később azonban az ellenkezője.
Üres padosorok. Sőt voltak esték, a melyeken
közönség hiányában az előadás elmaradt.

Nem a közönségben mult, hogy így tör-
tént. A direktor a hibás, a ki nem gondos-
kodott kellő időben arról, hogy az eltávozott
primadonnája helyét mással pótolja, olyannal,
a ki közönséget vonz.

Megmondottuk már, hogy a szilágy-somlyói
színházat látogató közönségnek az igényei na-
gyok, de mindamellett méltányosak és olyanok,
hogy a vidéki szintársulat által kielégíthetők.
Az egyes szerepek az utóbbi előadások-
kon olyanok kezében voltak, akik csak gyen-
gén, vagy egyáltalán nem tudtak a követelmé-
nyeknek megfelelni.

Ilyen körülmények között lehet-e csodál-
kozni azon, hogy a közönség a szintársulatot
az utóbbi időben nem is támogatta? Nem,
egyáltalán nem? Multkori beszámolóink óta
mindössze két előadás volt.

Csütörtökön, folyó hó 10-én, Madas
Pista, a társulatnak legjobb színésze jutalma-
zásául Herczeg Ferenc kiváló társadalmi
színműve: „A dolovai nábob leánya” került

Valami iszonyut akart tenni. Egy pillá-
natig maga sem tudta mit.

Jó, hogy a másik pillanatban már ott
termett a két Bélyeg. Karon kapták s félíg
hívták, félíg vitték — a zsidóhoz.

*

Na, ott aztán ittak, mint közönségesen.
Miklós még jobban annál is. Egyebet sem
szólott, akármit beszéltek a cimborák, csak
azt, hogy

— Igyunk!

Ittak is. De a mi máskor nem volt,
most a Zacsó ittasodott le, nem a két Bélyeg.

Késő este, a mikor a zsidó, mint utolsó
vendégeket, zavargatta őket hazafelé, — a két
Feri öre fogta a magával jöhetőetlen Miklóst
s vitték haza. A rövid száru pipa csak úgy
lógott a szájában, — csuda, hogy az uton ki
nem esett onnan, pedig az ittas legény még
cipákolt is belőle egyet-kettőt.

Hiszen, bár ott esett volna ki!

A két Feri a Völgyiek kapuján beérve,
lelőkték a földre terhüket.

Kótyag azt mondta:

— Tyű, de nehéz egy Zacsó vagy,
öcsém.

Pénztellessé azt mondta:

— Elhálhatsz itt, mig kijózanodol.

Azutan elmentek.

A Miklós oldalát szurta valami göröngy,
vagy mi; csak hogy eszébe jutott, hogy ő az
ól híjján jobban szokott hálai.

Feltápázkodott, elvánszorgott és felka-
paszkodott oda, azutan belevágta magát a
szénába.

*

— Megálljatok! Ki az a fiu? A Völgyi
Jánosé? . . . Nincs itt az apja? Kurátor,
egyházi, szedjék föl, vigyék haza. És azu-
tán. . . Csend legyen!

A mint parancsolta volt, úgy lön. A fiut
eleresztették; a legtöbbje el is osont. Kurátor,
egyházi öre vették a fiut és vitték.

A ki pedig rendet és csendet csinált,
sarkon fordult. Utána ment a véres fejű fiu-
nak; egy közeli kútnál megmosatta a képét s
miután látta, hogy nagyobb baj nincs, csak
el van szédülve a legény, utasításokat adott
a két belső embernek, hogy miként fektessék
le s miként bánjanak vele.

Azzal hazaindult.

Az emberek tisztelettel, levett kalappal
kitértek előle.

A pap volt.

*

A másik vasárnapon Völgyi Jánosné un-
tig évdődött a fiával, a Miklóssal.

Nagyon szerette ezt a fiát. Persze, mert
az övé volt. De másként is megérdemelte.
Szép, ügyes fiu volt. Kár is, hogy csuf nevet
adtak neki: a „Zacsó.” Ugy adták reá, hogy
mikor először berugatták a cimborái s ő itta-
san lefordult a székről, kis öccse, a Pista
gyerek ijedten szaladt haza:

— Gyűjjön csak édes, hamar! Miklós
leesett, „mint egy aeskó.”

Mondom: ügyes tagbaszakadt, értelmes
és jó dolgu fiu volt. Szép arcvonásokkal és
jószívű jellemvonásokkal. Az erkölse is ki-
tűnő lett volna. Az is volt. Egész az utóbbi
időkig.

A mig meg nem rontották a cimborák a

Kertész Gyurka Feri, a Kótyay, meg a Kurát
Jóska Feri, a Pénztellessé, a két Bélyeg.

Azutan meg még ez a Róka Mária. Talán
ez leginkább.

A fiu valósággal meg volt bomolva érte.
Most is csak azért állt ellenébe a kor-
holó édes anyának, mert megígérte Márinak,
hogy ott lesz a táncba.

A fiu őszintén kitette a szót.

Erre aztán őszintén az anyja is:
— Márinak hagyj békét! Nem neked
való. Az erkölcsét nem is mondom; az is
szégyen! De a kora sem talál. Ó már férjhez
adó. Te még sor alatt sem voltál.

— Hát aztán?

— Mig te kikerülsz a katonaságtól, Mária
addig férjhez megy.

— Hát elveszem én még előbb.

— Előbb? . . . Jegyző össze nem ad,
pap meg nem esket. . .

— Bánom én. Elveszem hitelesen.

— Ne beszélj megint vétket, te beste
lélek! Ugy megüték. . .

Felelte az öklét.

A fiu kisurrant az ajtón, elszaladt. . . az
Istók csürje felé.

Az asszony utána kiállt:

Miklós!

Futni is akart a fiu után. Azonban a
küszöbön megbotlott s a milyen hatalmas ter-
metű derék asszony volt, úgy vágódott végig
a földön.

*

Hanem azért, hogy a mako fiu elment
a táncba, nem lett abból neki sem öröm. Mi-
kor intett a Márinak, a lány úgy tett, mintha

venné is észre, nem is. Máskor is inceselkedett
ilyen formán; de a fiunak úgy tetszedett,
hogy ez mégis valami már. Aztán szólott is
a leánynak:

— Gyere hát, Mária!

De ekkor odalépett Szöllös Gyurka s azt
mondta, hogy:

— Hagyj békét a lányomnak, te pálkás
Zacsó!

Sokan hallották, mind kacagtak. A fiu
nyakig pirult. A düh elszorította a torkát. Az
öklei is összeszorultak.

Jó esze volt a leánynak, hogy megkapta
a fiu egyik öklét s maga után vonszolta:

— Gyere Miklós!

A fiu ment. A lány nem sokáig vitte.
Az utca közepéig. Ott eleresztette a fiu kezét
s azt mondta neki:

— Eredj haza!

Hozzá sugta:

— Majd máskor. Most nem táncolunk.

Nem hágy az édes apám.

Azzal eleresztette a fiut s egy-két szö-
kessel visszatért a táncba, honnan éppen jött
ki utána az apja.

Az apja megfogta a leány kezét s a hogy
a csür szélén legközelebb kapta Laji Jankó
Imrét, hát odaadta neki a leányt.

A fiu táncba kapta, már csak a Zacsó
Miklós csufjára is. A lány pedig szívesen
ment vele, hiszen a legszebb és legderekebb
legénye a falunak Laji Jankó Imre volt.

Ezt még jól látta az utca közepéről
Miklós s ha otthon az anyja jó beszédétől, a
táncban a Szöllös Gyurka csufjától dühös volt,
most meg épen vadul dühössé lett a lány
tempójától.

előadásra. A jutalmazandó telt házat érdemelt, sajnos azonban, csak kevés közönsége volt az előadásnak. Madas, mint Bilitzky hadapród, a nála megszokott kitűnőséggel játszott. Baloghné, mint Vilma megállotta volna helyét, ha a partnere Tarján (Kiss Árpád) több igyekezetet tanúsított volna. Hiszen ebben a darabban olyan szép jelenetek vannak, hogy azok valósággal pazar élvezetet nyújtanak, ha van, aki azokat élénk tárja. Jól játszotta szerepét Horváth, mint Miska tiszt szolga.

Vasárnap, „Quasimodo“, a notredamei templom harangozóját adták. Az előadás nagyon kevés közönség volt. A darab előadása nem is érdemelt többet. Mindazonáltal jól játszottak Baloghné, mint Eszmeralda és Radnay György a címszerepben. Ezen az előadásban veterán függönyünknek nehéz szerepe volt és a sok fel- és legördülés alkalmával foszlányait ugyancsak lebegette. Vajjon mikor kerül arra a sor, hogy más függöny ezt a veterán penzióba menni engedje.

Utóbb arról értesültünk, hogy a szintársulat augusztus hó 20-áig bezárólag marad itt és azután Nagyszőlőre megy.

Mi azt kívánjuk a direktornak, hogy ott nagyobb szerencsége legyen, mint nálunk volt. És ha ismét közibénk jön, úgy társulatát ugyancsak restaurálnia kell, mert ellenkező esetben pártfogásra ne számítsen.

L—g.

Különfélék.

— Kinevezések. A király dr. Diószeghy Gábor zilahi ügyészségi alügyészt a zilahi kir. ügyészséghez ügyésszé, — Hegedűs Gyula szilagy-somlyói járásbírói albirót a szatmári kir. törvényszékhez, törvényszéki bírót, — Nagy Vilmos szilagysehi királyi járásbírói albirót a zibói kir. járásbíró-ságához albirót, — dr. Thury Endre nagyvárad kir. törvényszéki albirót és Ébner Lajos szilagy-somlyói kir. járásbírói albirót a zilahi kir. ügyészséghez alügyészekké nevezte ki.

— Állandó választmány. A folyó évi augusztus hó 24-ére egybehívott rendkívüli közgyűlés tárgyait előkészíté, javaslattal ellátva végezt a vármegye állandó választmánya augusztus hó 23-ik napján délután 3 órakor Zilahon, a vármegye-ház kistermében ülést tart.

— 48-as bizottság ülése. A vármegyei törvényhatósági közgyűlés által választott 48-as bizottság folyó hó 11-én Zilahon, a vármegye-ház dísztermében báró Wesselényi Miklós elnökele alatt tartotta meg első szervező ülést. A 48-as bizottság a nemzeti ellátás kérdésében való teendőkről hosszabban tanácskozott és erre vonatkozó javaslatát a folyó hó 24-ére egybehívott törvényhatósági közgyűlés fogja tárgyalni.

— A tüzoltók népnepélye. A helybeli tüzoltó-egylet vasárnap rendezte a Báthory-féle várkertben népnepélyét és táncmulatságát. A közönség körében élénk érdeklődés mutatkozott a kedélyes mulatság iránt, amelynek válogatott, mulatságos, bő programja sokféle szórakozást fog nyújtani az érdeklődőknek. A rendezőség a népnepély mulat-

Éjfélután tüzi láma verte föl a fal népét.

Harangkongatás, fejvesztett futkosás, jongás, vad láma.

Java álmutból ébredve, alig tudták magukat tájékoztatni az emberek, hogy Völgyi Jánoséknál van a nagy égés.

Ott égett ol, szín, gabonás, csupa csak a ház nem.

A házát, meg a szomszédok épületeit — hála a szócseledeknek — meg is mentették erőfeszített munkával.

De a Völgyi Jánosék gazdasági épületei mind porrá égték és porrá égett bennük sok minden. Az ólnak beomlott üszkei között ott találtak egy összeégett emberi tetemet is.

*

Harmadnapon maga a pap is könnyezett, a mikor temette a Völgyi Jánosék egykori szemefényét.

A temetésen nem volt ott Róka Mária. Nem bocsátják szegényt az utcára; két nap óta meg van zavarodva.

A két Bélyeg sem volt ott. A faluban sem voltak. A tüzeset éjszakájának virradóján világgá mentek. Az egyik írást hagyott az apjának:

... Hátha engem is okolnának. ... Azótától nincsen Pálkásfalvában ünneprontó.

Mindezeket pedig, — a mint a pálinkásfalvai nemes és szent formálta eklézsia egyik jegyzőkönyvének hátulsó lapján felírva vagy „az utánunk jövőknek is erkölcsös okulásokra“

— „cselekedte vala az Ur, ki soha sem ver bottal...“

ságos műsorát falragaszokon fogja tudatni a közönséggel. A népnepély délután 4 órakor kezdődik, este pedig kezdetét veszi a táncmulatság.

— Halálozás. Özv. Molnár Antalné született Benkő Mária folyó évi augusztus hó 5-én este 11 órakor, életének 78-ik, özvegy-ségének 36-ik évében, 6 heti szenvedés után Hajdunánáson meghalt.

— Nagy József festőművész, aki öcsésével együtt a kontinent szándékozik beutazni, a napokban érkezett városunkba Budapestről. Pár heti itt tartózkodásuk ideje alatt megrendeléseket elfogadnak. Bővebb értesítés lapunk kiadói hivatalában szerezzethető.

— Nyilvános számadás és köszönet. A szilagy-somlyói ev. ref. egyházközség által az építendő papi lakás javára augusztus hó 6-án rendezett nyári táncvigalom bevétele volt 461 korona 20 fillér, kiadása volt 170 korona 42 fillér, tiszta jövedelem 290 korona 78 fillér. A nemes célra felülfizetni kegyeskedtek: Antal Antal 10 kor. Magyarai Sándor (Bagos) 7 kor. 60 fill. Topán Albert 6 kor. Zsigmond Károly 5 kor. Özv. Tóth Lajosné, M. Nagy Miklós, Szabó István, Kosztó Ferenc 4—4 k. Moni Gyula 3 kor. 80 fill. Katona László (Szakácsi), id. Lengyel László, Erdei Jenő 3—3 kor. Bogdán István, Halmai Géza 2-80—2-80 k. Tankó Károly 2 kor. 60 fill. Özv. Boros Ferencné 2 kor. 40 fill. Barta Károly, dr. Láng Jakab 2-20—2-20 k. Balázs Zsigmond, Bölöny Bálint, Kovrig Antal, Török István, Hercz József, Török József, Merk János, br. Györfy Miklós, Kattrá Endre, Fülöp János, Fásy István, Konecsny János, Pakucs Ferenc, özv. Angyal Jánosné, Kovács József, Lukács Jánosné, Dácz András, Spiegel Dávidné, dr. Zsigmond Ernő 2—2 kor. Dr. Fodor Rezső 1 kor. 80 fill. Csarne Jánosné, Farmati István, Gyöngyös Ferenc, K. Nagy Mihály, Kirner Gusztáv 1-20—1-20 k. Lovag Riebel Károly, Tyfior Lászlóné, Kormos József, özv. Lakatos Sándorné, Kovács Lőrinc, Barbocki János, Fajcsik Józsefné, Szőnyi Lajosné, özv. Sárdi Pálné, Nagy Biri, Krizsán Jánosné, ifj. Tóth Károly 1—1 k. Mester Pál, Eszes Andrásné, Fásy Istvánné, Donogány Gergely, Körtvélyesi József, Némethy Zsigmond, Donogány János, dr. Veverán György, Schönstein Ferenc, Hegedűs Sándor (M.-Vásárhely), ifj. Vass Antal, Dácz József, özv. Tószegi Elek, Kelemen István, ifj. Madár Ferenc, Szép Adolf, özv. Mártonffy Istvánné, ifj. Schönstein Ferenc, Nics Márton, Verézi Lajos, Veisz Ignác 80—80 fill. Pásztor János, Salamon Márton, Kovács Antal, Vitéz Antal, Birtalan Mihály, Kisarmajai Ferenc, Máthé Pál (Zilah), Halliarszky Samu, Alföldi Lajos, Nádasz Gergely, Erdei József 60—60 fill. Miklósi Mihály, Székely Géza, Csordás Flórián, Fülöp Andrásné, ifj. Hosszú József, Mile Mihályné, Bartha Antalné, Varga Mihály, Páll Géza 40—40 fill. N. N., Csöcséi Imre 20—20 fill. Fogadják a kegyes felülfizetők a nemes célra hozott áldozatukért az egyháztanács hálás köszönetét.

— Rendkívüli érdekes kiállítás nyílik meg augusztus 18-án a főváros egyik előkelő klubjában, a gróf Batthyányi Tivadar elnöksége alatt működő Józsefvárosi függetlenségi kör (VIII., József-körút 8. szám) termeiben. Gróf Kreith Béla, a kör tagja átengedte kiállításra immáron világhírűvé vált szabadságharcos és Kossuth-eréklő múzeumának leg szebb és legérdekesebb darabjait, melyek a kör összes termeiben jutnak kiállításra. A nagyon díszes kiállítás rendezése már befejeztetett gróf Kreith személyes vezetése alatt s most a tárgysorozat van sajtó alatt. Kiválóan érdekes a kiállítás vértanu-szobája, mely nemzetünk kivégzett dícsőinek van szentelve a kivégzések képeivel, az összes vértanúk arcképeivel, Damjanicsné sajátkezűleg himzett, 13 koponyás zászlójával, stb. A Szent István napra fölrándulók ne mulasszák el megnézni e kiválóan becses kiállítást.

— A cseledek illetősége kérdésében a belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, melyben elrendeli, hogy minden olyan esetben, a mikor az illetőséget kereső cseléd kimutatja, hogy négy év óta lakik egy községben s a község ő ellene a törvénybeli kifogásokat nem érvényesítette, részére az önjogulag szerzett illetőséget meg kell állapítani, ha pedig a helyi hatóság az illetőség elismerését mégis megtagadná, akkor felsőbb hatóságilag kell annak az elismerésére szorítani. A cseléd illetősége azonban csak akkor érvényesül, ha a neve az első és második társulmány kereseti adólapjstromban előfordul s így a cseléd a községi terhek viseléséhez — habár csak közvetve a munkaadója után — hozzájárul. Az a körülmény, hogy a cseléd nevét az adót összeíró hatósági közeg szabálytalan eljárása folytán az adólapjstromba nem vették föl, az illetőség megszerzését nem akadályozhatja.

— Országos borkiállítás Tátra-Lomniczon. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete által Tátra-Lomniczon rendezett borkiállítás augusztus 19—23-ig tart. A ki-

állítás iránt, melyet az államon kívül az „Idegenforgalmi Vállalat“ és a „Nemzetközi Hálókocsi-Társaság“ is erősen felkarolt, úgy termelői, mint kereskedői és vendéglős körökben is igen nagy érdeklődés nyilvánul. A kiállítás 2 napján (augusztus 20., Szt. István napja) szüreti ünnepély lesz tartva, melyen borsodmegyei kisgazdák az ő festői öltözködésekben fognak résztvenni, ami főleg külföldiekre nézve igen érdekes látványnak ígérkezik. A kiállításon az összes borok (kb. 200 fajta) poharanként megkóstolhatók s így mindenkinek módjában lesz a legkülönbözőbb magyar bortípusokkal közvetlenül megismerkedni. Azonkívül számos borfajtából a termelők palackonkénti eladás céljából másfélezer palackot küldtek be. A borkiállítás tartama alatt korán érő csemegeszőlő eladása is fog közvetíteni, a mi — tekintettel a korai időnyre — a fogyasztóközönség részéről bizonyára nagy keresletre számíthat. A kiállítás alkalmából megírt és 4 nyelven külön-külön kiadásban megjelent munka „Magyarország Szőlősgazdasága“ a kiállításon fog először közreadni és pedig mélyen leszállított áron 60 fillért, míg a könyvpiacon ugyanezen könyvnek ára 2 korona lesz, ami még mindig jutányosnak mondható, tekintettel a könyv díszes kiadására és a nagyszámú illusztrációra. A kiállítás megnyitására való tekintettel augusztus 18-án (pénteken) éjjel 10 óra 40 p.-kor Budapestről a Tátrába induló gyorsvonatra rendkívül olcsó menet-térítjegyek (45% kedvezmény!) lesznek kaphatók, ha utas elegetdő számmal indul. Érdeklődők jelentkezhetnek az „Idegenforgalmi Vállalat“-nál (Budapest, IV., Vigadó-tér 1.).

— Székely kongresszus. E hó 22-én tartja a Székely Társaságok szövetsége rendes évi közgyűlést Sepsiszentgyörgyön. A részt venni kívánók kedvezményes jegyet kapnak s kívánatra elszállásolják őket. E közgyűléssel kapcsolatban több kirándulás lesz a Szent Annához, Előpatakra, Tusnádra, stb. A kik ezen kirándulások részletes programja iránt érdeklődnek, forduljanak Dr. Nagy Sándor sepsiszentgyörgyi orvoshoz, mint a kirándulások rendező bizottság elnökéhez. A részt venni kívánók jelentkezzenek Deák Lajos kir. tanácsos, szövetségi elnökkel Maros-Vásárhelyen. Bejelentéskor tisztán olvasható aláírás s a társadalmi állás megjelölése szükséges. Kapcsolatos kisebb kiállítást is rendez a sepsiszentgyörgyi Székely-társaság, melyen a Székelyföld gyári-, kézi és háziparának termékeit mutatják be. A szövetség vezetősége Maros-Vásárhelyről e hó 21-én reggel 5 órakor indul a vonaton.

— Az országos színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 10., 11., 12-ikén, az akadémián I. és II. osztályba pedig szeptember hó 13-án tartatnak meg, d. u. 3 órától kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkívántatnak: a) Színpadias csinos alak. b) Tiszta kiejtésű csengő hang. c) Kifejezett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves a férfiaknál, legalább 16 éves kor a lányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyi műveltség és iskola képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. A mely jelentkezéssel ezek nem személyesen jelennek meg, jegyzésüket hiteles iratban tartozik az illető felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a törvényes családi nevén irathatja be magát. g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolandó. h) Minden újonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizsgálatnak vettetik alá. A főlvetel tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azokivül 60 korona tandíjat tartozik 2 részletben, u. m. 30 koronát a felvételtkor és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden főlvetett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az előlék terjesztendő kötelezvényt aláírni. Bővebb értesítést az intézet igazgatósága (Kerepesi-ut 21. sz. II. em.) készséggel ad.

— 44.000 előfizetővel dicsekedhetik Tolnai Világ Lapja, melyet királyi közjegyzői okirattal tud igazolni. Ez igazán páratlan eredmény a képes lapok történetében. Százával érkeznek az elismerések az előfizetők részéről Tolnai Világ Lapjához, s legyünk őszintek, azt meg is érdemli ezen lap, mert rendkívül érdekes, tartalmánál fogva mindenkinek az érdeklődését magára vonja. Ha valami nagy szenzációt olvasunk a napilapba, a legnagyobb áldozatok árán is megszerzi annak hűsét Tolnai Világ Lapja, s már a legközelebbi számban bentláljuk az illető arcképét. Ez a lap igazi különlegesség. S ha tekintetbe vesszük,

feltűnő olcsó előfizetési árát, bátran mondhatjuk, hogy nincs olyan család, a hol ezen lapra szükség nem volna. Kérjen egy mutatót Tolnai Világ Lapjából, ott részletes felvilágosítást talál, a külön, a laphoz járó ajándéka nézve is, de ha elő akar fizetni, előfizetési ár félévönként 4 frt helyett 2 frt 48 kr. Előfizetések a Magyar Kereskedelmi Közlönyhöz küldendő, Budapest, VII., Károly-körút 9.

— Alkoholizmus elleni kongresszus. Az 1903. év április havában Brémában tartott nemzetközi alkoholizmus elleni IX. kongresszus elhatározta, hogy a nemzetközi X. kongresszus 1905. évben Budapestén fog ülésezni. A szervező-bizottság — főleg a külföldi érdeklődők kívánságának megfelelően — megállapította, hogy a kongresszust 1905. évi szeptember hó 11-től 16-ig bezárólag tartja meg. Az alkoholizmus elleni ezen nemzetközi kongresszus ezuttal oly országban fogja tárgyalásait tartani, amelyben eddig az alkoholizmus veszedelmének elhárítására ugyszólván semmi sem történt. Az a csekély társadalmi mozgalom, mely a bécsi hasonló tárgyú kongresszus hatása folytán hazánkban megindult, még alig mutat fel valamelyes eredményt s küzd a kezdet nehézségeivel. Pedig az alkoholizmus kérdése immár régen kinőtt azon szűk keretből, melyben az ellene való védekezés kezdetén mozgott és nagyfontosságú társadalmi kérdésé fejlődött. Köztudomású, hogy az alkoholizmus minden társadalmi osztálynak végzetes csapása és sujt szegényt gazdagot, műveltet műveltetlen egyaránt. Nem is egye-sekhez, se nem egyes osztályokhoz, hanem mindenkihez, osztálykülömbőség nélkül intézzük hívó szövegünket, vegyen részt kongresszusunkban, igyekezzék e fontos kérdés minél alaposabban megismerni, s velünk együtt arra törekedni, hogy az emberiség ezen pusztító járványát közös erővel leküzdhessek. Társadalmi betegségtől csak öntudatos társadalmi küzdelem válhat meg bennünket. Kongresszusunk nem egy irány szolgálatában áll. Működésünkben egyesül minden törekvés, mely az alkoholizmus leküzdését célozza, akár a mértékletesség, a teljes abstinentia utján. Tárgyalásaink nem ölelik föl az alkoholizmus összes kérdéseit; az anyag immár oly nagy, hogy lehetetlen minden részletre egy kongresszus keretén belül kiterjeszkedni. A brémai kongresszus fényszen bevált mintájára mi is csak a főbb pontokat, a leginkább aktuális tárgyakat szemeltük ki megvitatás céljából, melyekben képviselve van a kérdés szociális, pedagógiai, hygienikus, jogi és orvostudományi része, s így minden résztvevő megtalálhatja az őt leginkább érdeklődő fejezeteket. A megtartandó kongresszus fontos kulturmisszióra hivatott nem csak Magyarországon, hanem általában Kelet-Európában különösen a Balkán államokban. Ezen országokban vagy épen séggel nem, vagy nagyon kevés ismerik az alkohol-ellenes törekvések áldásait és ezért különösen is felszólítjuk őket, használják fel az alkalmat azon nemzetek tapasztalatainak megismerésére, melyek a küzdelmet már évtizedek óta folytatják. Ezen nemzeteket pedig kérjük, küldjenek minél több képviselőt kö-zénk, hogy az e téren szerzett ismereteinknek és tapasztalatainknak gazdag tárából merithessünk és azt a magunk számára értékesithessünk. A kongresszuson való részvétel, valamint mindennemű más bejelentés dr. Stein Fülöp főtitkár címén a nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus irodájába intézendő. A kongresszusra vonatkozó mindennemű felvilágosítást itt nyerhetők. Az iroda címe f. évi szeptember hó 1-ig Budapest, IV., Központi városháza, azontul VII., Műcsarnok Városliget. A kongresszussal kapcsolatban rendezendő kiállításra vonatkozólag bővebb felvilágosítást ad dr. Kovács Gyula kir. tanácsos, a kereskedelmi múzeum igazgatója (V., Váci-körút 32.). A kiállítandó tárgyak Budapest, VII., Műcsarnok Városliget cím alá küldendő. A kongresszuson való részvételre a jelentkezéseket lehetőleg szeptember hó 1-ig kell beküldeni. A kongresszusi tagdíj 6 korona. A pénzküldemények a végrehajtó-bizottság pénztárosa-hoz Tauffer Károly gyógyszerészhez (Budapest, VI., Teréz-körút 30.) címzendők. A tagok a kongresszus valamennyi nyomtatványt ingyen kapják. A tagok a magyar királyi államvasutak összes vonalain bármely állomásról Budapestig és a kiinduló állomásra vissza, gyors-, személy- és vegyesvonattal az I. és II. osztályban a használandó vonatnemekkel megfelelő a közvetlen alacsonyabb osztályú reneszáru egész, a III. osztályban pedig személy- és vegyesvonattal félárú II. oszt. menetjeggyel utazhatnak. A kongresszus tagjainak elszállásolásáról a kongresszus lakásügyi-bizottsága gondoskodik. Amennyiben a tagok a lakásra vonatkozó óhajukat idejokorán tudatják a lakásügyi-bizottsággal, úgy ez akár szállóadóban tart fenn nekik megfelelő szobát, akár pedig ingyenlakást biztosít nekik.

— Szerkesztői üzenet. Egy polgárnak. Helyben. A városatyákhoz című cikkhez hozzászólását következő számban közölni fogjuk.

— **A „Zenélő Magyarország“** zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XII. évfolyam 16. füzeté a következő értékes zeneműjondóságokat közli: I. Smólen Tóni nótája: a) Lányi Ernő. Bécsben lakni nem muszáj... b) Lányi Ernő. „Nem élek én tejjel.“ II. Blanka H. B. „Ylang-Ylang“ Valse Japonaise. Ily gazdag tartalommal jelenik meg e minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté úgy, hogy előfizetői az érdekesebb zeneműjondóságokat, melyek az év leforgása alatt megjelennek, havonta kétszer — mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára: egész évre (24 füzetre) 12 kor., félévre (12 füzetre) 6 kor., negyedévre (6 füzetre) 3 kor. Egyes füzet ára 60 fillér! Előfizethetni a most folyó III. évnegyedre, valamint az előző évnegyedekre is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII. József-körút 22/24., hol egyúttal minden más nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi augusztus hó 13-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelésügyi Értesítőbe“ az állategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyérről a következő hivatalos adatokat közli: Ivarszervi hólyagos kiütés: Felsővárca. — Rühkór: Füzes ló, Hadadgyórtelek ló, Markaszék ló, Olahcsaholy ló, Tasnádszarvad ló. — Bivalyszék: Erked 2 u. Magyar-goroszló. Oláhbaksa. — Sertésorban: Alsóbán, Ráton, Böősháza, Felsőszivágy 2 u. Vadafalva-Markaszék 5 u. — Sertésvesz: Kraszna, Alsóvárca, Bogdánd 2 u. Egerbegy, Gardánfalva, Benedekfalva, Hadad, Bagos, Kémer, Akos, Csög 8 u. Erkávas 3 u. Felsőszopor, Oláhcsaholy, Balla, Bodja, Egrespatak, Magyargoroszló, Sarmaság. Szilágypanit, Vaskapu. Kucsó, Szamos-nagygoroszló 2 u.

— **Könyvnyomdánkban** egy jó házból való 13—14 éves fiu tanulól azonnal felvétetik.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Hirdetések.

Eladó szőlő.

Szilágy-somlyó várostól alig öt perenyi távolságra fekvő, kiváló szőlőfajokkal beültetett, **kitűnő bortermő és bőtermésű**, közel két holdat kitevő

szőlőm eladó.

A szőlő jó karban lévő, **nyaralásra igen alkalmas** három szobából álló házzal; a szüretelésre szükséges préssel, hordókkal, kádakkal, stb. ellátva fog a vásárlónak átadni, ki **személyesen meggyőződhetik** a hirdetésben foglaltak valóságáról.

Értekezhetni lehet: **Szaplonczay Sándor** gyógyszerésznél **Szilágy-somlyón.** 1—3

5727—1905. tkvi sz.

Arverési hirdetmény.

A m. kir. államkincstár végrehajtónak Terebesi Jenő és neje Sikor Anna végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 510 korona 67 fillér tőke, ennek 5% kamata, 23 korona 10 fillér perbeli és végrehajtási, valamint a jelenlegi 28 korona és a még felmerülendő költségek kielégítése végett:

1) A lecsméri 292. számú telekjegyzőkönyvben A. 1. rendszám, 1175. helyrajzi szám alatti szőlő a nagyhegyen 1000 korona kikiáltási árban, azonban a Terebesi Jenőné illető fele részre C. 9. 10. alatt 1904. évi április hó 29-től 1906. december hó 1-ig bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával és az egész szőlőt terhelő 3350 korona szőlőfelujtási költsön épségben hagyásával.

2) A lecsméri 264. számú telekjegyzőkönyvben A. 3. rendszám 639/a. helyrajzi szám alatti szőlő 36 korona.

3) Az ugyanazon telekjegyzőkönyvben 4. rendszám 635/b/2. helyrajzi szám alatti szőlő 22 korona kikiáltási árban, — azonban az ezen két parcellát terhelő 1200 frt szőlőfelujtási költsön épségben hagyásával előtérvezetnek.

Az árverés megtartása határidejéül **1905. évi szeptember hó 4-ik napjának d. e. 9 órája** tűzetik ki Lecsmer községhez.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek ezen kir. járásbírósg telekkönyvi hatóságánál és Lecsmer község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kir. járásbírósg, mint tkvi hatóság. Szilágy-somlyón, 1905. június 19.

KORMOS, kir. albiró.

A Polgár

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő:

Dr. Vázsonyi Vilmos,
országgyűlési képviselő.

Egyes száma **2 krajcár 4 fillér.**

A POLGÁR a legolcsóbb, igazi radikális, szókimerítő, irodalmi színvonalon álló és tartalmas újság, mely teljes kimerítő krónikáját adja a napnak.

A POLGÁR politikai cikkei d. Vázsonyi Vilmos, ifj. Abrányi Kornél, Benedek János, stb. írják.

A POLGÁR tárcarovatában elsőrangú hazai és külföldi elbeszéléseink novelláit találja az olvasó.

A POLGÁR tartalma élénk és tarka. Hírei és tudósításai megbízhatók és kimerítőek.

A POLGÁR fölsőlegessé teszi minden más lap olvasását.

Ily gazdag élénk tartalma mellett is

A POLGÁR egyes száma csak 2 krajcár.

Kapható mindenütt, az utcán is és az összes újságelárusító helyeken.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 kor. || Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre 8 » || Egy hónapra 1 k. 40 f.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VI., Eötvös-utca 37.

Pályázati hirdetmény.

A szilágy-somlyói m. kir. földmives iskola igazgatósága az iskolánál folyó tanévben üresedésbe jövő állami ingyenes és fizetési helyre pályázatot hirdet.

A tanfolyam két évig tart s mindenkor október hó 1-én kezdődik és két év múlva szeptember hó 30-án végződik. Az iskola célja ügyes kiskapadák, munkavezetők, béresgazdák nevelése, kik a kellő gyakorlat mellett elméletileg is kiképeztetnek a gazdaság minden ágában, a kertészetben és szőlőszetben is. A kik az iskolát államköltségen óhajtják végezni, folyamodványukat a nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszteriumhoz címezve **folyó évi augusztus hó 31-ig** az iskola igazgatóságához nyújtják be s a következő okmányokkal szereljük fel:

- 1) Keresztlevél.
- 2) Iskolai bizonyítvány arról, hogy az illető írni, olvasni és a négy alapművellettel számolni tud.
- 3) Szülői beleegyező nyilatkozat, hogy az illető az iskolát két évig nem hagyja el.
- 4) Erkölségi bizonyítvány.
- 5) Ujraoltási bizonyítvány.
- 6) Orvosi bizonyítvány.
- 7) Szegénységi bizonyítvány, mely feltünteti az illetőnek és szülőinek vagyoni állapotát, testvéreinek számát és korát.

A szegénységi bizonyítványt a főszolgabíró, városban a polgármester által kell láttamoztatni.

A kik az iskolát fizetési helyen, saját költségükön óhajtják végezni, azok

tartoznak évente 300 korona ellátási díjat fizetni.

Folyamodványukat, a szegénységi bizonyítványt kivéve, az előbb említett okmányokkal felszerelve, a földmives iskola igazgatóságához címezve, **folyó évi szeptember hó 1-ig** nyújtják be.

17 évesnél fiatalabb, 40 évnél idősebbek nem pályázhatnak. Katonaviselték előnyben részesülnek.

Részletes felvilágosítással készségesen szolgál a földmives iskola igazgatósága.

M. kir. földmives iskola igazgatósága
Szilágy-somlyó.

A REKLÁM

Állandó, egyszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme. Hogyan, hol és mikor hirdethető legkisebbben, legjobban és legolcsóbban, meg tudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.,

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Eladó ház.

Eladó ház.

Kalvin-utcai ujonan épült, előszobának célszerűen használható **üveges verandából, négy kényelmes szobából** és tartozékaiból álló, egészséges szép fekvése miatt **uri lakásnak** különösen alkalmas

házam eladó.

Igen előnyös fizetési feltételeket szabhatok, úgy hogy a **házat és a vele járó szőlő** tisztviselők is könnyen megszerezhetik.

E hó 26-áig **Szilágy-somlyón szóval**, azontul **levélben** (Marosvásárhely, Deák Ferencz-utca 1. szám) minden érdeklődőknek felvilágosítással szolgálhatok.

Szilágy-somlyó, 1905. augusztus 7.

Hegedüs Sándor.

Eladó ház.

KIVÁLÓ VASPRÆPARATUM

a Kriegner-féle

TCKAJI CHINA-VASBOR.

Első rangu magyar vas-specialitás kitűnő sajátosságaiért, ugymint rendkívüli könnyű és gyors felszívódás, étvágygerjesztés, kellemes íz és magas vastartalom (100 gram borban 0.05 tisztaság), az országos egészségügyi tanács javaslatára a belügyminiszter ur engedélyvel látta el. Az eredmény feltétlenül biztos. Készítményem már szerte a legjobb hírnévnek örvend. Sokan utánozzák; de egyik utánzat sem azonos a én készítményeim-mel, különbözik már az előállítási módban is, melyet csak magam, mint nagyban készítő követhetek.

Kis üveg **3 korona 20 fillér**, nagy üveg **6 korona**. Kapható az ország összes nagyobb gyógyszerüzleteiben és főelárusító helyén.

Telefon 58—47.

Telefon 58—47.

MAGYAR KORONA gyógytár Budapest, VIII., Kálvin-tér.